

4. Николин Н. Релігійні практики у кризових умовах: адаптація православної традиції під час війни. *Труди Київської Духовної Академії*. № 25 (197). Київ, 2025. С. 216–231.

5. Осадча С. Православна співоча традиція як системологічний феномен у контексті сучасної музичної культури : автореф. дис. ... д-ра мистецтвознав : 17.00.03. Київ, 2012. 36 с.

6. Шпак Г. Семантика диригентського жесту у творчості регента та хормейстера. *Acta Paedagogica Volynienses. Волинський національний університет імені Лесі Українки*. Вип. 4. Луцьк, 2024. С. 99–107.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-630-3-15>

БАГАТОГРАННІСТЬ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МИРОНА МАКСИМІВА (НА ВІШАНУВАННЯ 80-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ МИТЦЯ)

Карась Г. В.

*доктор мистецтвознавства, професор,
професор кафедри методики музичного виховання та диригування
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
м. Івано-Франківськ, Україна*

Українська музична культура як цілісна система розвивається у ХХ–ХХІ століттях завдяки поєднанню її двох складових – на рідній землі України і за її межами – в діаспорі. Духовна музична спадщина українців в силу багатьох об'єктивних чинників була zagrożеною в окреслений період в Україні, тому функцію і місію її збереження взяли на себе діячі за кордоном.

Одним із них є **Мирон Максимів** (13. 05. 1946, м. Гослар, Німеччина) – український і канадський диригент. Окремі аспекти висвітлення діяльності митця вперше здійснено нами у монографії, котра присвячена музичній культурі української діаспори [2], однак цілісного осмислення його творчого феномену ще не здійснено. З нагоди 80-річчя від дня народження Мирона Максимів пропонуємо ці тези, а також підготовлено розділ до колективної монографії.

Дитячі роки майбутній диригент провів у Ковентрі (Англія), середню освіту здобув в Українській папській малій семінарії. Вищі студії митець продовжив у Понтифікальному інституті Селезіян. До Канади М. Максимів прибув 1968 року і продовжував студії славістики в Торонтонському університеті (бакалавр, магістр). Тут теж на музичному факультеті під керівництвом Віктора Фелдбріла студіював музику і диригентуру, закінчуючи ступенем бакалавра (1979). Від 1976 року М. Максимів – керівник церковних хорів

у Канаді (в Торонто; при парафії Пресвятої Євхаристії (1979–1981) та парафії св. Дмитрія (від 1981)). У червні 1981 року М. Максимів заснував у Торонто музичне товариство «Musicus Bortnianskii» та одночасно став музичним керівником його виконавського відділу. Товариство вивчає, пропагує і виконує українську класичну і сучасну хорову, симфонічну і оперну музику.

Більше сорока років М. Максимів проводить копітку дослідницько-пошукову роботу української духовної хорової літератури, насамперед українських композиторів. Він склав, відредагував, упорядкував і видав для хору «Антологію церковних піснеспівів і колядок», «Тропарі і Кондаки», чотиричастинну Літургія Миколи Дилецького. Тільки впродовж п'ятнадцяти років (2005–2020) ним зібрано, упорядковано, зредагувано та аранжовано на мішаний хор більше як двадцять фундаментальних видань. Найперше, це Божественні Літургії українських композиторів Артемія Веделя, Михайла Вербицького, Кирила Стеценка, Петра Гончарова, Якова Яциневича. Українська духовна хорова музика (літургічна і паралітургічна), котра вивчалася, реставрувалася і упорядковувалася М. Максимівим, представлена композиторами досить тривалого історичного періоду – від другої половини XVII – до наших днів.

Як диригент високомистецької одиниці «Musicus Bortnianskii» М. Максимів здійснив численні концерти, на яких вперше були виконані духовні твори наших класиків від XVII століття – до сучасних, виступав на канадському радіо СВС. Хору «Musicus Bortnianskii» притаманні ансамблева довершеність, чистота інтонування, бездоганне злиття всіх голосів, м'якість теситурних переходів, чіткість словесного ансамблю в поєднанні з тембровою рельєфністю окремих груп хору.

Відзначення Ювілею Тисячоліття Хрещення Руси-України, яке набуло світового масштабу, спонукало до звукозаписів духовної музики. З цією метою хор «Musicus Bortnianskii» під керівництвом Мирона Максиміва у 1980-х роках вперше записав п'ять платівок 35 хорових концертів Д. Бортнянського.

Рецензуючи вихід у світ першої з них у листопаді 1985 року, відомий музикознавець Василь Витвицький відзначав добрий професійний рівень виконання концертів, фахову роботу диригента над їх інтерпретацією: «Під рукою диригента Мирона Максимова музика нашого великого композитора промовляє до нас усіх своїм удухвлєнням і всією своєю красою. У виведенні тонко вирізьблених музичних фраз, у безчисленних впадах солістів і хору, у хвилюваннях темпа, у динамічній градації на кожному кроці чуємо інтерпретаційні тонкощі, яких не можна вивчити з ніяких книжок, а з почуттям яких треба вродитися. А що найважливіше, так це пієтизм, з яким диригент, соліст, і хор передають духовну музику Дмитра Бортнянського» [1].

Хор «Musicus Bortnianskii» продовжує працювати в новому тисячолітті. М. Максимів записав на касети 35 хорових концертів Дмитра

Бортнянського [3], а також 12 компакт-дисків, у т. ч. «Партесні концерти», «Коляда», «Різдвяна псальма», «Літургичні співи на два хори» Д. Бортнянського і Джузеппе Сарті, «Велика Вечіря» М. Федоріва. У 2006 році він видав перший диск у серії трьох, якими представляє твори Д. Бортнянського. Хор записує на компакт-диски духовні твори М. Федоріва, різдвяні піснеспіви, твори про Чорнобиль [4; 5; 6].

Здійснивши аналіз багатогранної діяльності Мирона Максиміва крізь призму творчого універсализму, з'ясовано, що вона реалізовувалася ним як диригентом, науковцем, аранжувальником, менеджером, редактором та упорядником музичних видань.

Працюючи над збереженням української духовної хорової спадщини, М. Максимів намагається зберегти культову традицію на чужині, наповнити репертуар церковних хорів діаспори, забезпечити неперервність процесу творення української духовної музики. Взаємодія національних джерел і сучасного соціокультурного простору не тільки зумовила оновлення релігійних жанрів, а й забезпечила збереження духовної музики сучасними видами масової комунікації і доступність для всіх, хто прагне пізнати її.

Література:

1. Витвицький В. Наше тисячоліття і музика. *Свобода*. 1986. 11, 12 лют., ч. 27, 28.
2. Карась Г. В. Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття : монографія. Івано-Франківськ : Тіповіт, 2012. 1164 с.
3. D. Bortniansky K 32 – Скажи ми, Господи – Let me know, O my Lord – (Psalm 39: 5, 6, 7, 11, 13, 14) – Musicus Bortnianskii – Myron Maksymiw. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=cnMt-Mp2SaA> (дата звернення: 05.05. 2026).
4. Musicus Bortnianskii. Myron Maksymiw, conductor. Bells of Chernobyl. Дзвони Чорнобиля. CD (Toronto, Canada, 2005).
5. Musicus Bortnianskii. Myron Maksymiw, conductor. Christmas psalm. Різдвяна псальма. CD (Toronto, Canada, 2002) WRC8-7663.
6. Musicus Bortnianskii. Myron Maksymiw, conductor. Great Vespers with Lytia. Myron M. Fedoriv. Велика Вечіря з литією. Мирон М. Федорів. CD (Toronto, Canada, 2020) TA4566.

Хор «Musicus Bortnianskii» з диригентом Мироном Максимівим

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-630-3-16>

**КОНЦЕПЦІЯ ЛЮБОВІ У ДРАМАТИЧНІЙ ПОЕМІ
«ОДЕРЖИМА» ЛЕСІ УКРАЇНКИ: ПЕРЕДУМОВИ
ДО МУЗИЧНИХ ІНТЕРПРЕТАЦІЙ**

Кашаюк В. М.

*кандидат мистецтвознавства,
професор кафедри музичного мистецтва
Волинський національний університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

Актуальність теми зумовлена зростанням інтересу сучасного музикознавства й міждисциплінарних гуманітарних студій до проблеми художньої інтерпретації літературного тексту, зокрема – до виявлення його архетипно-символічного, емоційно-психологічного та семантичного потенціалу у музичному мистецтві. Драматична поема «Одержима» Лесі Українки є одним із найглибших творів української літератури, у якому концепція Любові постає як складний екзистенційний, духовний і жертвний феномен. Багаторівнева образно-